EVROPSKÝ PARLAMENT 2009 - 2014

Výbor pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin

2010/2245(INI)

17. 3. 2011

STANOVISKO

Výboru pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin

pro Výbor pro průmysl, výzkum a energetiku

o Unii inovací: proměna Evropy pro svět po krizi
(2010/2245(INI))

Navrhovatel: João Ferreira

PA_NonLeg

NÁVRHY

Výbor pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin vyzývá Výbor pro průmysl, výzkum a energetiku jako příslušný výbor, aby do svého návrhu usnesení začlenil tyto návrhy:

1. domnívá se, že inovace ve všech oblastech znalostí i hospodářské a společenské činnosti se musí řídit kritérii veřejného zájmu, zvyšování kvality života, růstu blahobytu společnosti, ochrany životního prostředí a zachování rovnováhy v přírodě;

2. vítá sdělení Komise o Unii inovací jako stěžejní iniciativě v rámci strategie EU 2020 pro pracovní místa a růst a zdůrazňuje, že je důležité se vyvarovat chyb z předchozího desetiletého období strategického plánování při provádění strategie EU 2020;

3. zdůrazňuje, že myšlenka inovace má ze své podstaty mnoho rozměrů a zahrnuje nejen vědecký výzkum a experimentální i technologický rozvoj (což je základní kámen inovací), ale také vývoj nových procesů, metodologií a modelů organizace a chování;

4. zdůrazňuje, že obzvláště oblasti ochrany životního prostředí, veřejného zdraví a bezpečnosti potravin i boje proti změně klimatu nejvíce vyžadují zvýšené inovační úsilí zahrnující i posílení stávající vědecké a technologické základny; zdůrazňuje, že budoucí programy EU v oblasti výzkumu a inovací budou muset tyto oblasti vhodným způsobem zohledňovat; zdůrazňuje proto potřebu zavést napříč odvětvími přístup založený na odolnosti ekosystémů;

5. uvádí následující oblasti jako příklady priorit, na něž by se mělo zaměřit větší úsilí v kontextu rozvoje kapacit ve vědě, technologii a inovacích (STI): účinné využívání zdrojů; nedostatek zdrojů; obnova ekosystémů; využití a recyklace odpadů; změna klimatu; rozšiřování pouští; riziko přírodních katastrof; ochrana přírody a biologické rozmanitosti; kvalita a bezpečnost potravin; demografické změny a nové druhy epidemií;

6. je přesvědčen, že investování do rozvoje a posilování kapacit STI není pouhé využívání inovativních myšlenek, které lze zpeněžit v podobě výrobků nebo služeb na trhu, ale představuje potřebný způsob, jak odpovědět na mnoho problémů a výzev, před kterými lidstvo právě stojí;

7. zdůrazňuje, že v takových oblastech, jako je životní prostředí, vodní zdroje, energie, doprava, telekomunikace, zdravotnictví a vzdělávání, musí být inovace klíčovou složkou veřejné politiky; zdůrazňuje, že je potřeba podporovat plošné šíření a přijímání inovací ve veřejném sektoru, soukromých firmách a obzvláště pak v malých a středních podnicích;

8. vyzývá Komisi, aby poskytla prostředky ze společného strategického rámce pro financování výzkumu a inovací v EU s cílem zajistit udržitelné zavádění výzkumných infrastruktur v biologických a lékařských vědách jako veřejné služby pro výzkum a vývoj zaměřené na lepší kvalitu života obyvatel a způsob, jak pokročit směrem ke společnosti založené na vědomostech, která bude schopná řešit společenské výzvy v Evropě;

9. domnívá se, že větší důraz na politiku inovací představuje možnost, jak modernizovat

a posílit veřejné služby ve stávajících i nově vznikajících oblastech a v celé řadě aspektů hospodářského a společenského života, čímž se posílí kvalita a výkonnost, vytváření pracovních míst, boj proti chudobě a sociálnímu vyloučení i sociální a územní soudržnost;

10. připomíná, že v oblastech zahrnujících životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin hrají veřejné instituce pro výzkum a vývoj nenahraditelnou roli, protože mimo dalších důležitých úkolů, které na sebe musí brát a garantovat, pomáhají při definování veřejných sektorových politik, hodnocení, minimalizaci a řízení veřejných rizik a při udělování osvědčení, vytváření norem a regulaci;

11. bere na vědomí závěry Evropské skupiny pro inovace z roku 2009, v nichž se konstatuje, že hospodářská a finanční krize má nepoměrné důsledky v různých zemích a oblastech, které narušují plnění cíle konvergence; obává se, že současná rozpočtová omezení nařízená členským státům mohou vést k dalšímu omezování investic do STI, což by potenciálně mohlo mít škodlivé důsledky; souhlasí, že iniciativa „Unie inovací“ by měla zahrnovat všechny členské státy a regiony a že je nezbytné zamezit vzniku „inovační propasti” mezi regiony více a naopak méně zaměřenými na inovace;

12. domnívá se, že propojenější koordinace úsilí v oblasti STI by s sebou neměla nést zrušení investic nebo nedostatečné investice do vědeckých kapacit některých členských států či regionů oproti jiným; naopak se domnívá, že by měla přinést investice do rozvoje silného a jednotného základu v oblasti STI v různých zemích a regionech v souladu s jejich charakteristikami a mírou rozvinutosti s cílem posílit přínosnou součinnost a plodnou spolupráci;

13. zdůrazňuje klíčovou roli strukturálních fondů při posilování investic do STI; domnívá se, že Evropský sociální fond a Evropský fond regionálního rozvoje mají hrát hlavní úlohu jak při předávání dovedností pracovníkům a jejich odborné přípravě v oblasti inovací, tak při financování regionálních inovačních strategií, které by mohly mít pozitivní dopad na územní politiku, zlepšení životních podmínek, posilování sociální spravedlnosti a blahobytu i ochrany životního prostředí; s ohledem na finanční rámec po roce 2013 zdůrazňuje potřebu posílit politiku soudržnosti a její cíle, mezi jejichž základní pilíře patří inovace;

14. zdůrazňuje potřebu zjednodušit přístup k programům EU, lépe je koordinovat a posílit jejich pákový efekt na investice soukromého sektoru; zdůrazňuje, že je třeba plně využít Evropský fond regionálního rozvoje s cílem rozvinout kapacity pro výzkum a inovace po celé Evropě;

15. vítá program „evropských inovačních partnerství“, který si klade za cíl zvýšit a lépe koordinovat investice do výzkumu a rozvoje a lépe koordinovat zadávání veřejných zakázek tak, aby se urychlilo zavádění inovací na trh; zdůrazňuje však, že politiky zadávání veřejných zakázek je třeba navrhnout tak, aby nenahrazovaly soukromé trhy či nenarušovaly hospodářskou soutěž, ale aby podněcovaly šíření inovací a zároveň dovolovaly trhům, aby se ubíraly novými směry;

16. zdůrazňuje, že inovace, výzkum a vývoj by měly být financovány především ze soukromých zdrojů; vítá opatření ohlášená Komisí na zlepšení trhu rizikového kapitálu;

17. vítá návrh Komise na vytvoření finančních nástrojů, které do roku 2014 podnítí výrazný nárůst soukromých investic do výzkumu a inovací; vítá navrhovanou spolupráci s Evropskou investiční bankou, vnitrostátními finančními zprostředkovateli a soukromými investory s cílem vytvořit návrhy na pokrytí kritických mezer na trhu, včetně rizikového kapitálu pro rychle rostoucí firmy, finanční nástroje pro sdílení rizik v rámci investic do výzkumných a rozvojových projektů a půjček pro rychle rostoucí inovativní malé a střední podniky;

18. zdůrazňuje potřebu odstranit zbývající překážky pro inovativní a dynamické společnosti a zajistit lepší přístup k počátečnímu financování rizikovým kapitálem, především pro malé a střední podniky; uznává, že fungující vnitřní trh představuje nejvýraznější podnět pro inovace v EU;

19. zdůrazňuje, že ve všech členských státech nelze oddělovat existenci silných a efektivních systému STI od vysoce kvalitních a inkluzivních veřejných vzdělávacích systémů schopných zvyšovat dostupnost nejvyšších úrovní vzdělání pro všechny na nediskriminačním základě; zasazuje se za zvláštní zřetel k oblastem vědy, techniky, životního prostředí a zdraví; zdůrazňuje, že v některých těchto oblastech a v některých členských státech vedly roky bez investic či nedostatečných investic ke kritickému nedostatku specializovaných pracovníků včetně techniků a vědců a že je třeba tento trend zvrátit;

20. domnívá se, že pokrok v oblasti znalostí a jejich mnohostranné využití nezprošťují nutnosti otevřeně hodnotit etické, společenské i politické dopady jejich využití za širší účasti všech stran; upozorňuje na potřebu rozvíjet a šířit vědeckou kulturu u široké veřejnosti;

21. domnívá se, že je třeba podniknout kroky na podporu iniciativ zaměřených na posílení dialogu mezi vědci a šíření jejich poznatků nejen ve vědecké komunitě, ale i mezi nejširším možným okruhem veřejnosti, čímž se posílí role občanské společnosti ve výzkumu;

22. zastává názor, že je třeba brát ohled na vědecký a technologický pokrok a inovace při stanovování rozvojové pomoci a politik spolupráce; zdůrazňuje, že kromě pouhého vývozu technologií bude EU muset rozvinout formy skutečné spolupráce, které zvýší začleňování místních poznatků, zplnomocnění i konsolidaci, aby byla nalezena řešení pro specifické problémy rozvojových zemí;

23. zdůrazňuje, že koordinovaný přístup na evropské úrovni může být racionální, pokud bude možné ověřit úspory z rozsahu nebo působnosti a přínos EU prostřednictvím posouzení dopadů; zdůrazňuje potřebu jasnější a účinnější koordinace mezi politikami členských států a EU v oblasti procesů výzkumu a vývoje, aby se zabránilo nákladné duplicitě a překrývání, a proto podporuje opatření, která odstraní překážky pro mobilitu a přeshraniční výzkumné činnosti;

24. zdůrazňuje potřebu vytvořit ukazatele, které by sledovaly pokrok v oblasti politiky inovací a umožnily by po vzoru srovnávací tabulky výzkumu a inovací Unie zhodnotit účinnost zavedených opatření; vítá návrh na sledování pokroku na poli inovací v členských státech v rámci „evropského semestru“;

25. domnívá se, že neexistence patentu EU je „daní za inovace“, která mladým ctižádostivým vynálezcům brání v hledání partnerů, kteří by financovali, vyráběli a prodávali jejich průlomové inovace; zdůrazňuje, že režim jednotného patentu EU by podnikům s inovativními myšlenkami dovolil rychleji a levněji podávat žádosti o udělení patentu, ulehčil by řešení sporů a umožnil by Evropě opravdu soutěžit na globálním trhu; proto podporuje posílenou spolupráci v této oblasti a naléhavě vyzývá všechny členské státy, aby se zapojily do těchto snah;

26. zdůrazňuje, že interoperabilní normy mohou pozitivně přispět k růstu a hospodářské soutěži, především pokud je vytvoří trh a nejsou zavedeny shora; proto se domnívá, že “inteligentní” předpisy v podobě norem mohou být klíčovým hnacím momentem pro inovace, pokud jsou úměrné, obstojí i v budoucnosti, jsou neutrální z hlediska technologií a jsou koncipovány tak, aby podněcovaly další inovace;

27. zdůrazňuje, že v některých oblastech, jako je zdraví, vedly výsledky výzkumu k inovacím, kdykoli to bylo možné, a proto se domnívá, že pesimismus Komise ve vztahu k inovacím je v mnoha případech nepodložený;

28. jelikož jsou inovace většinou spojeny s trhem a rozvíjejí se neformální cestou, je přesvědčen, že EU by měla vytvořit hodnotící metody s velmi jemně odlišenými kriterii, aby se zohlednila skutečnost, že stejná kriteria nelze aplikovat na všechny oblasti;

29. vyjadřuje politování nad skutečností, že protokoly o inovacích jsou podrobovány dlouhým administrativním postupům schvalování, které zpomalují inovace, omezují konkurenceschopnost trhu EU a brzdí rozvoj vědeckých poznatků v lékařské komunitě, čímž se oddaluje jejich přínos pro pacienty;

30. vyzývá Komisi a členské státy, aby definovaly a prováděly rámce politik zaměřené na podporu rychlého přístupu uživatelů k cenným inovacím napříč EU, čímž se zajistí, že nově vytvořené inovace se skutečně dostanou ke koncovým uživatelům v přiměřeném časovém rámci;

31. zdůrazňuje, že je důležité, aby do dialogu v rámci revize směrnice o klinických hodnoceních byli zapojeni výzkumní pracovníci, a to s cílem zajistit lepší právní rámec pro vývoj léčiv a porovnávání alternativních léčebných postupů s léčivy v rámci klinického výzkumu (jak stanovují závěry Rady o inovacích a solidaritě, pokud jde o léčiva, přijaté v Bruselu dne 6. prosince 2010);

32. zdůrazňuje, že je důležité využívat nových poznatků s cílem vytvářet nové a lepší způsoby, jak předcházet rakovině, diagnostikovat ji a léčit ji, a posílit rychlé mechanismy, aby tyto poznatky byly k dispozici pacientům;

33. naléhavě vyzývá Komisi, aby se řídila doporučením odborné skupiny uvedeném v průběžném hodnocení sedmého rámcového programu, aby se zvážilo moratorium na nové nástroje do doby, než budou dostatečně fungovat a budou náležitě zhodnoceny nástroje stávající, a aby se postupovalo opatrně a zabránilo se tak zmatečnému šíření nástrojů;

34. žádá Komisi, aby Evropskému parlamentu předložila externí hodnocení nástrojů pro

inovace vytvořených v rámci sedmého rámcového programu, tedy platforem a společných evropských technologických iniciativ – JETIs, které se bude zabývat činnostmi, výzvami k podávání návrhů, inovačními projekty, případnými výsledky a hospodářskými příspěvky z veřejných i soukromých prostředků.

VÝSLEDEK ZÁVĚREČNÉHO HLASOVÁNÍ VE VÝBORU

Datum přijetí	16.3.2011
Výsledek konečného hlasování	+: 47 –: 0 0: 8
Členové přítomní při konečném hlasování	János Áder, Elena Oana Antonescu, Kriton Arsenis, Pilar Ayuso, Sandrine Bélier, Sergio Berlato, Martin Callanan, Nessa Childers, Chris Davies, Bairbre de Brún, Bas Eickhout, Edite Estrela, Elisabetta Gardini, Julie Girling, Satu Hassi, Jolanta Emilia Hibner, Dan Jørgensen, Karin Kadenbach, Christa Klaß, Jo Leinen, Corinne Lepage, Peter Liese, Linda McAvan, Radvilė Morkūnaitė-Mikulėnienė, Miroslav Ouzký, Vladko Todorov Panayotov, Gilles Pargneaux, Antonyia Parvanova, Andres Perello Rodriguez, Sirpa Pietikäinen, Pavel Poc, Vittorio Prodi, Frédérique Ries, Anna Rosbach, Oreste Rossi, Daciana Octavia Sârbu, Carl Schlyter, Horst Schnellhardt, Richard Seeber, Theodoros Skylakakis, Bogusław Sonik, Salvatore Tatarella, Åsa Westlund, Glenis Willmott, Sabine Wils, Marina Yannakoudakis
Náhradníci přítomní při konečném hlasování	João Ferreira, Christofer Fjellner, Jutta Haug, Miroslav Mikolášik, Bill Newton Dunn, Bart Staes, Eleni Theocharous, Marita Ulvskog, Anna Záborská